

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

S[e]c[und]o p[er] approbatua[m] r[at]ione[m].

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

rio adorā de perfectōis F. LXX

solētia vocat? ē deuorū mltē vt irret ad
 aliū altare si veller sic r idē mltē videre
 chm in forma pueri. Et tñ dicit rex q non
 fere ad dēsbū marie fidi ac relatu dignū
 q si seire retro me stantē dñm iesū i cruce
 eo mō q fuit i parasceue: nollē me vertere
 vt eū corporeis oclis aspicerē ex eo q fidi
 meritū amitterē. Hoc dicit q sacerdos
 cui? missaz audiebat tā etiā psecrauit. Jō
 vepchū corp? ibi ee n dubitauit. Vide igit
 tur r pñdera quō cūcta disposuit dñs ad
 vilitatē nraz. Vira pilus saluatoris be
 nignitas. Scipm dat nobis veracit in h
 sacramēto atqz vt id nob fructuosius fiat
 r zueniēt? nō sub sp?ia spe visibilis se dat
 sz sub spe panis et vini q marie ad vsum
 hois zueniunt se occultat. Qz diligere
 dēm? amore cordiali illū q nos sic diligit
 i. Jō. iij. Diligam? deū qm ipse por dilex
 it nos. Tertio approbāda ē pñdita veri
 tas p autoritatē sc̄i Amb. lib. de sacramē
 tis. Et ponit de consecra. dis. ij. c. Panis.
 Panis est in altari vlticā? an? pba factoz.
 Vbi aut? accessit psecratio de pane fit cor
 pus ch̄i. Jō d. p̄e. dis. ij. ca. Dia. ita pul
 cre loq̄r. Dia q̄cūqz voluit de? fec̄ in celo
 r in terra r qz voluit sic factū ē. ita licz fi
 gura panis r vini videat: nihil tñ aliū q̄
 caro ch̄i r sanguis p? psecrationē credē
 dū ē. Vñ ipa vitas ad disciplos. Hoc in
 q̄ caro mea est p mundi vita. Et vt mira
 bilis? loq̄r nō alia plane q̄ q̄ nata ē de ma
 ria r passa ē in cruce: r resurrexit de sepul
 cro. Et Aug. b. p̄e. dis. ij. c. Nos aut. dicit
 Nos at sub spe panis vini quā videm?
 res inuisibiles. i. ch̄i carnē r sanguinē ho
 noram? Innumerabiles sunt vtqz sc̄oz
 autoritates q̄b? hui? sacri vitas declarat
 sz breuitatē gra omittim?. Certissimū ita
 qz nob ee d̄z q in h sacramēto tot? ch̄is
 sub spe panis: r tot? sub spe vini realit ex
 istit. Hec tñ supflūū imo zueniētissimū ē
 h sacramētū sub illa duplici specie p̄fici:
 licz ei sufficeret vna spēs q̄ntū ad sacramē
 ti efficacā q̄ tota ē sub quibz spe vt ex dī
 ctis p̄z nō tñ sufficeret q̄ntū ad significa
 tionē: qz in neutra spe p se sufficēter sc̄are
 tur res hui? sacramētū: sz i vtraqz sit: hic
 em̄ sc̄at ch̄is vt eis? p̄fecte reficiēs mādu
 cātes deuore: p̄fecta at refectio nō i pane
 eāntū nec in vino tāntū: sz in vtroqz sit p̄sistit

Jō dr Dam. qz p̄suetudē hoibz comede
 re panēz bibere vinū: r iugauit eis dñs
 dinitatē r fec̄ eis corp? r sanguinē suū: vt
 p̄ hec q̄ sūt p̄m naturā cōsuetā in q̄b? vlt
 p̄uat: ad ea q̄ sūt sup naturā oino trāsfe
 ramur. Hec ille. Sit at separati p̄secratō
 corpis r p̄secratō sanguis ad sc̄adū q in
 ch̄i passiōe cui? h sacm ē mēoziale vt po
 stea dāre deo dicitur sum? fuit sanguis se
 pat? a corpē. Vñ si tūc aliq̄s ap̄oz h sa
 cramētū p̄fecit sub spe panis tūc nō fuit
 ser sanguis q̄dū separ? erat a corpē: nec
 sub spe vini tūc fuisset corp?. Sz nūc sic
 ch̄is in sua p̄p̄ia spe tot? p̄sistit in corpē r
 sa?guie aia r deitate: sic r tot? ē sub vtraqz
 qz sacramētali spe r sub vtraqz specie effi
 cacia sacri tota licz nō signo plena p̄p̄ qd
 licz i ecclā p̄mittua p̄p̄s cōcāret sub vtra
 qz spe: tñ postea p̄uide ordinatū ē vt ran
 tū sb spe panis cōcāretz n sb spe v. ni p̄p̄
 piculū effusiois. h ei sufficit ad efficacā r
 sacramēti qz tot? ch̄is ibi. Vñ tñ integri
 tas r p̄fectio sacri q̄ntū ad signōnē req̄
 rit vtraqz specie. Jō sacerdos cui p̄petit
 h sacm p̄ficere r p̄ficere nullo mō debz
 ch̄i corp? celebrādo sumere sine sāguine
 Jñ dr gelas? papa. r h? d. p̄e. dis. ij. diu
 sio vni? eiusdē mysterij sine grādi sacrile
 gio puenire nō pōt. Hec ille.

Secūdo declarāda est pre
 dicta fidi nre vitas p apphatiuā rōnē nō
 qdē demōstratiuā sz p̄ualiuā tāntū r fidē
 p̄solatoriā. Et ad hōnē adduci tres p̄ci
 pue hmoi rōnes. P̄ia sumit ex mūdi crea
 tōe qz magz videt q vnū ens possit i aliū
 p̄uerti q̄ q ab nō ente fiat ens. Si q̄ p̄
 tuit de? p creationē de nihilo facere oia q̄
 sūt in celo r i fra: p̄lto magis p̄t p̄uerrere
 panē in carnē suā: r vinū in sāguinē. Vñ h
 li. de sacris. De tot? mōi opibz qz ip̄s dr
 r sc̄a st ip̄e mādauit creata sūt. Sermo
 igit q̄ potuit ex nihilo facere qd non erat:
 nūqd nō poterit ea q̄ sūt i id mutare qd nō
 erāt. Nō em̄ min? ē nouas naturas rebus
 dare qz mutare: Hec ille. Firmis itaqz cre
 dedū q cū dñs dr. h est corp? meū: r hic
 ē sang. r c. panē r vinū p̄uertit in carnē suā
 r sanguinē: eādē p̄tutē trāsstantiati
 uā ill? sbis p̄tulit in postez. Chryso. Sic
 illa vox q̄ dicit. Crescite r multiplicamit

De venera. sacro. De myste.

ni z replere terram: sic dicta pstat cunctis cre-
atis incrementum: sic ista sel' dicta p oēs me-
sas ecclie vsq; in hodiernuz die z vsq; ad
ei' aduentū pstat sacrificio firmitatē. Hec
ille. **Yose** q; chris est q; psecrat hoc sacm:
sacerdos aut' em minister est pferēs pba i
plona chri. **Un** cū tibi miltat hoc sacm
noli attēdere manū sacerdot' ministrātis:
sed manū chri psecrātis: q; sic accipe de
bes q; de p'ia chri manu. **Notandū** aut'
q; cū dñs dicit: Hoc est corpus meū. sensus
est: Hoc qd' p'inet sub specie hac panis: ē
corp' meū qd' nūc do vobis z qd' p' v'ra re-
dēptione tradet. sit aut' trāsubstantiatio in
vltimo instāti plate orōnis. **Secda** rō fa-
mit' ex corp'is chri pceptōe. **Et** hec ponit
ab Amb. vbi s. di. **Quid** hic q'ris nase or-
dinē in chri corp'e cū p'ter naturā sit ipse do-
min' pcept' z nat' ex p'gine: Hec ille. **Et**
si forte q'ras. **Que** est nobilit' p'ras: v' po-
restas p'cipiēdi data p'gini: vel p'ras p'ficiē-
di data sacerdoti. **Rūdz** Bona. in. iij. di.
z. q; simplicit' loq'ndo: p'ras p'cipiēdi mltō
nobilit' est z excellēti'or. **Tū** q; subiectuz
suū magis nobilitat. **Ha'** em mltō ē cē-
dei matrē q; esse sacerdotē. **Tū** q; actio ē
singlari'or z p'clarior. **Ha'** em est p'cipē-
q; p'ficere: q; termin' actiois v'ic'z ipsū
chri corp' p' accipit a p'cipiente m're q; a
p'ficiēte sacerdotē. **Tertia** rō sumit' ex re-
rū p'mutatōe. **Nā** legim' p' diuinā virtu-
tē sepi' immutatā esse rez naturā. **Idcir-**
co Amb. de p'se. dist. ij. ca. **Reuera**. sic ait:
forte dices: **Aliō** vidēo quō tu mihi asse-
ris q; corp' chri accipiā. **Et** hoc nobis su-
pest vt pbemus. **Quātis** igit' vtimur exē-
plis vt pbemus: hoc nō esse qd' natura for-
mavit: s; qd' bndictio psecrauit: maiorē q;
v'ig' esse bndictiois q; nature: q; bndictioe
etiā ipa nasa mutat'. **Un** virgāz tenebat
moyses: p'icat eā z facta est serpens **Rur-**
apphendit caudā serpentis: z in virgē natu-
rā reuertit'. **Vides** q; p'phetica grā bis
mutatā esse naturā z serpent' z virgē. **Eur-**
rebāt egypti flūina puro meatu aq;: sub-
to d' fontiu venis sanguis cepit erūpe: nec
erat pot' in flūijs: **Rur-** ad p'pbe p'ces
cūclusus vndiq; erat p'pls hebreoz. **Hinc**
egyptijs vallat' ide mari clausus: virgāz
leuauit moyses: sepauit se aqua: z in mu-

roz specie se. **gelauit** atq; int' vndas via
pedestris apparuit: **no**rdanis retro: vsq; cō-
uersus p'ra naturāz in sui fontis reuertit'
exordiu. **Sit**iebat p'pls patz: tetigit moy-
ses petrarā aqua de petra fluxit. **Sarab**
flūiu' amarissim' erat vt sicicis p'pls bibe-
re nō posset. **Visit** moyses lignu in aquā
et amaritudinē suā aq; natura depoluit.
Sub heliseo p'pba vni ex filijs p'pbar' ex-
cussim est ferru de securi: z statim imiter
sum. **Ro** gauit heliseū q; amiserat ferrum:
Visit helise' lignū i aquā z ferz narauit
Atq; et hoc p'ter naturā factū cognouit
mus. **Et** maior est em ferri species q; aq;
liquor. **Aduertim'** q; maiorē esse grām q;
naturā: z adhuc tātu p'pheticē bndictiois
miramur grām. **Q;** si tantū valuit hūā-
na bndictio vt naturāz p'uereret: qd' dō-
cem' de ipa psecratōe diuina vbi ipa ver-
ba dñi saluatoris operant'. **Nā** sacm istd'
qd' accipitis: chri f'mone p'ficiat. **Hec** Am-
bro. **Qui** in talib; exēplis nobis ostēdit q;
ta pōt' de' magnus z excelsus cui' infim'
te p'acti ascribunt oia miracula sacri altar'
Pumū q; panis ita p'uertit' in corp' chri:
et est illa p'uersio totū sube in totā subz
corp'is chri. **Secdū** q; sub tāmodica sp'e-
cie tantū corpus lateat. **Est** em ibi corp'
chri sub tāta q'ntitate sicut fuit in cruce et
sicut est in celo: nec tñ in hoc sacro excedit
illius parue forme terminos. **Tertuz** q;
accidētia sunt ibi sine subiecto. **Quartū** q;
nō auget corp' chri ex multaz hostiaz cō-
secratōe z ecōuerso nec minuit ex eaz sub-
ptione. **Quintū** q; idē corp' sim' est i plu-
ribus loc'. **Sextū** est q; cū diuidit' hostia
nō diuidit' corp' chri: quia totus chris in
diuisus manet sub q'libet parte: sicut in te-
gro speculo tota et vnica forma relucet in
toto. **Et** fracto speculo fit vni' z eiūsdē et
totius integre forme ad q'libz specull' fra-
ctur' reflecto. **Septimū** q; cū ampli' nō
fit ibi substantia panis vel vini. tamē acci-
dentia eūdem quē prius habēt effectū: vt
satiare: iēbitare z h'mōi: v'isū ē: q; cū dēsi-
nunt ibi esse species: ibi etiā statim cē dēsi-
nit corpus chri et sanguis. **Nonū** est q; q;
tenet hostia in manib; z videt' oculis: cor-
pus chri nec tangit manib; nec videt' oca-
lis: sed hoc timodo circa species agitur
sicut z qū diuidit' hostia. **Hec** sunt aliqua

de magnis mirabilibus huius facti: de quibus
 ps. Nemo: ita fecit mirabilia suorum etc.
 Sed hec etiam sunt multorum mirabilia: sunt tamen
 valde credibilia: ut patet ex supradictis. De
 vine ei potestate cuncta subiaceret: ut dicit Aug.

Tertio approbada est

predica fidei veritas per exemplum attestat
 tionem. Nam de benedictus (etiam non spiritus) tamen
 ad perfusionem cordium infusor multa circa hanc
 factam ostendit mira atque stupenda. Inter quae
 primo adducem: illud vni celeberrimum ac
 memoria dignum: quod evenit dum sanctus An-
 tonius de padua arimini predicabat. Tertia
 hereticus quidam aderat male sentiens de cor-
 poris christi: quod in preceptum corporis christi hostias
 non consecratas sepelire asino suo prebebat in ci-
 bulis. Et hoc hoc innotuisset Antonio fidei
 defensori: acerrimo illi ad se vocatum dure
 redarguit: veritateque sacri sibi fideliter per-
 suasit. Et hoc ille primum in suo sensu mane-
 re: affereretque asinum suum in presepem tali cibo
 esse de partu: quoniam cum eo antonius? ut dicitur
 experientia? et sic vixit per tres dies asinus
 sine cibo maneret: et tertio die Anto-
 nius celebrata missa et reservato sacro: illud
 inter hostias non consecratas reponeret
 atque illo modo asinum famelicum iurare ad pa-
 bulum. Quod cum factum fuisset coram multitudine
 maxima: aial illud appropinquans sponte in quod
 corpus christi inter hostias non consecratas re-
 uerentem recedendum erat: et miraculo dei recog-
 novit dominum suum: et caput ac pedes incli-
 nans humiliter adoravit: nec cura sibi fuit de
 cibo quod indigebat: Quae verberibus ab illo
 heretico agere: traheret: et volueret: sepelire
 faciebat ut prius. Quod quod hereticus ille alii
 complerent: o erroris deposito ad veram fidem
 redierunt. Antonius autem deo gratias referens:
 sacrum honorifice in loco debito reposuit.
 Aliud exemplum: Albertus de prussia prius
 refert: quod quidam mulier cum ipse episcopus esset: venit
 ad eum propter quod diabolus non permitteret eam
 credere in sacrum altaris quod ibi esset: vix christi
 corpus? Et hoc cum accepisset ipsum et ante porcos
 in silis posuisset: ecce mixtus ovis porci ge-
 nua steterunt et sacrum adoraverunt. Hec autem
 misera voluit amplius expiri et posuit cor-
 pus christi super verum et assavit iuxta ignem: et
 ecce gutta sanguinis abinde fluere cepit
 Hoc factum misera adhuc non preta accepit

pit corpus christi et fodit in terram et sanguis
 nimis super terram emanare cepit quasi extra
 terram ebulliendo. Ad quod preta credidit
 et super dicto episcopo preta est peccati sui: et pe-
 tuam penam ab eo suscepit. Aliud exemplum nar-
 rat Lesartus: Mulier quedam cum apes mul-
 tas nutrit et ille non proficeret: imo passim
 morerent: cum remedium circumquaque quereret:
 dictum est ei quod si corpus dicitur inter illas lo-
 carer: mori illas lues cessaret. Illa igitur ad
 ecclesiam pergens et se comicare simulans: corpus
 domini sumens: statim a sacerdote recedens ex-
 traxit: et in vno alveolo illud locavit. Mira
 de portetia hincul creatori sui agnosce-
 tes: de suis suis dulcissimis hospiti suo
 dulcissimo capella mire structure fecerunt:
 in qua altare eiusdem materie erigentes: sacra-
 tissimum domini corpus super illud posuerunt: et hoc
 dixit dominus? opibus eorum. Procellu hoc te-
 poris cum femina illa vasculum illud aperuisset
 et iam dictum oratorum sperant expavit. Cur
 renscus ad sacerdotem: preta est ei oia que ege-
 rat et viderat. Tunc ille assumptis secum pa-
 rochianis suis: ad vasculum venerit: et apes
 volantes et in laudem sui creatoris hincul
 res abiit. Capellule parietes: fenestras:
 rectorum: campanile: ostium: altare: admirantes:
 corpus domini cum laude et gloria ad ecclesiam tu-
 lerunt. Hec Lesartus. Aliud exemplum: Be-
 atus Gregorius? cuncta matrone dedit cor-
 pus christi dei. Corpus domini nostri iesu christi proficiat
 at tibi in vitam eternam. Quo audito multi
 subuult. Beatus autem Gregorius? manu retraxit:
 inquirens ab ea quare risisset. Respondit illa: quod
 panem istum quem feci: corpus? huius appellas.
 Beatus Gregorius? ad effugandam incredulita-
 tem mulieris: oravit et alios orare fecit: et
 mox hostia mutata est in carnem: et sic mu-
 lier ab errore reuocata est. Tunc beatus Gre-
 gorius? oravit: tunc ad pristina forma rediit:
 et sic matrone dedit hostiam quam eam intantum
 confirmavit in fide ut postea nunquam recedere
 uaret. De multis etiam alijs scriptum est quod ex
 privilegio speciali corpus christi viderunt aut in
 specie pueri: aut carnis: aut sanguinis: quod
 fit secundum Theodosium in. ij. p. q. lxxv. p. immutatio-
 oclorum eorum qui sic vident quorum oclum immu-
 tant achi christi viderent exteri? carnem aut
 sanguinem: nulla tamen transmutatio facta ex
 parte sacri: quod patet ex hoc quod a b alijs viderent
 tur sacrum sub specie panis. Hec tamen id patet
 R R